

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
EXPRESSIÓ GRÀFICA

Coordinació: SALAS URREA, EVA

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	EXPRESSIÓ GRÀFICA			
Codi	102170			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Disseny Digital i Tecnologies Creatives	1	TRONCAL/BÀSICA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	3		3
	Nombre de grups	2		1
Coordinació	SALAS URREA, EVA			
Departament/s	ENGINYERIA INDUSTRIAL I DE L'EDIFICACIÓ			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	60H. Lectives 120H. Treball autoònom.			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català, Castellà.			
Distribució de crèdits	3 Crèdits teoria 3 Crèdits Pràctica.			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
SALAS URREA, EVA	eva.salas@udl.cat	9	

Informació complementària de l'assignatura

L'assignatura d'Expressió Gràfica és una matèria que té com a finalitat iniciar els/les alumnes en l'àmbit de la geometria descriptiva, el dibuix a mà alçada i diferents tècniques gràfiques.

No hi ha requisits previs per cursar l'assignatura.

És necessari un treball continuat a fi d'assolir els objectius de l'assignatura.

Objectius acadèmics de l'assignatura

Amb l'assignatura Expressió Gràfica, es pretén que l'estudiant/a assoleixi els objectius següents.

- Adquirir la competència per representar l'espai a partir de la geometria descriptiva.
- Diferenciar i utilitzar correctament els sistemes de representació dièdric, axonòmic i cònic.
- Entendre i utilitzar correctament la perspectiva.
- Entendre els processos de dibuix a mà alçada.
- Adquirir habilitat en el croquis i el dibuix a mà alçada.
- Treballar correctament el clarobscur a partir de diferents tècniques gràfiques.
- Representar el concepte artístic del cos humà i relacionar-lo en l'entorn.

Competències

Competències Bàsiques (CB).

CB1. Que els estudiants demostrin, posseeixin i comprenguin coneixements de la seva àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i sol estar en un nivell que si bé es recolza en llibres de text avançats, incloent-hi també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

Competències Específiques (CE).

CE11. Saber visualitzar i comunicar visualment la informació mitjançant el domini de les tècniques pròpies de l'expressió gràfica 2D i 3D, sabent presentar els resultats d'acord amb els cànons estètics.

CE13. Adquirir sensibilitat estètica i artística per prendre decisions durant el procés creatiu, demostrant habilitat amb l'ús de les tècniques i procediments específics de l'art digital.

Competències Transversals (CT).

CT5. Adquirir nocions essencials de pensament científic.

CT6. Aplicar la perspectiva de gènere a les tasques pròpies de l'àmbit professional.

Competències Estratègiques de la Universitat (CEU).

*Correcta expressió Oral i escrita.

*Domini de les TIC.

*Coneixement i Domini de l'Anglès com a llengua estrangera.

*Respecte i desenvolupament dels drets humans i principis democràtics, principis d'igualtat entre homes i dones, i els valors propis d'una cultura de pau amb valors democràtics universals (RD 1393/2007, de 29 d'octubre).

Continguts fonamentals de l'assignatura

PART 1. FONAMENTS GRÀFICS I SISTEMES DE REPRESENTACIÓ.

Tema 1. Fonaments gràfics.

1. La representació gràfica i la geometria descriptiva.
2. La perspectiva en l'art.
3. Tècniques, instruments i materials.

Tema 2. Sistemes de representació.

1. Vistes dièdriques.
2. La perspectiva axonomètrica ortogonal: Isomètrica, Trimètrica, Dimètrica.
3. La perspectiva axonomètrica obliqua: Militar, Cavallera.
4. La perspectiva cònica: Frontal i Obliqua.
5. Ombres pròpies i projectades.

PART 2. TÈCNIQUES D'EXPRESSIÓ GRAFICOPLÀSTIQUES

Tema 3. La representació del clarobscur.

1. El grafit.
2. El carbó i derivats.
3. Llapis de colors.
4. Retoladors.
5. Altres.

PART 3. DIBUIX A MÀ ALÇADA (DIBUIX ARTÍSTIC).

Tema 4. Dibuix i representació.

1. Introducció al dibuix artístic.
2. El croquis i l'encaix.

Tema 5. Figura humana.

1. Anatomia i representació del cos humà.
2. El cos i l'entorn.

Eixos metodològics de l'assignatura

La metodologia de l'ensenyament i l'aprenentatge es vincula a les modalitats organitzatives següents:

El curs s'organitza en classes on s'exposen els continguts tècnics de l'assignatura. En aquestes sessions es donen a conèixer les tècniques i els mètodes que s'apliquen en els processos de creació. A més, es fan exercicis pràctics amb l'objectiu que l'alumnat assimili i verifiqui els coneixements aplicables a l'expressió gràfica i artística.

Exposició teòrica del professorat mitjançant suport audiovisual i propostes de treballs segons els blocs temàtics a desenvolupar.

Projecció i comentari de dibuixos i/o imatges com a reforç conceptual del temari.

Anàlisis teòriques i aplicació pràctica de conceptes morfològics per entendre la representació del cos humà.

La representació: apunts, seqüenciació d'apunts, dibuixos de petit format i mitjà.

Apunts del natural.

Debats entorn de l'aplicació de les diferents tècniques per obtenir resultats expressius i creatius amb la finalitat de promoure la comprensió de processos de creació.

Lliurament periòdic de treballs relatius a cada bloc de continguts desenvolupats.

Seguiment continuat en grup o individualment en l'àmbit de treball o espais tutorialers.

Control d'assistència a l'aula, així com en l'entrega de treballs cronològicament pautats.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Eixos metodològics de l'assignatura:

Les classes tenen una orientació molt pràctica i, tot i que sempre hi ha un marc teòric, es realitzen pràctiques per tal d'assolir les competències necessàries i superar els objectius de l'assignatura.

L'assignatura es divideix en 2 grans blocs.

1. L'EXPRESSIÓ GRÀFICA

2. EL DIBUIX ARTÍSTIC

Setmana	Contingut sessió	Pràctiques	Lliuraments
1	Introducció. Presentació de l'assignatura Tema 1. Vistes dièdriques		
	Pràctica Tema 1. Vistes dièdriques	Pràctiques	

2	Festa acollida de l'estudiant		
	Tema 2. Axonomètric		
3	Festa Institucional de la UDL		
	Festa Major de Lleida		
4	Tema 2. Axonomètric		
	Pràctica Tema 2. Axonomètric Tècniques gràfiques: grafit	Pràctiques	
5	Festa Nacional d'Espanya		
	Pràctica Tema 2. Axonomètric Tècniques gràfiques: grafit	Pràctiques	
6	Tema 3. Cònica frontal		LLIURAMENT PROJECTE AXONOMÈTRIC
	Pràctica Tema 3. Cònica frontal Tècniques gràfiques: carbó i derivats	Pràctiques	
7	Tema 3. Cònica frontal		
	Pràctica Tema 3. Cònica frontal Tècniques gràfiques: carbó i derivats	Pràctiques	
8	Tema 3. Cònica obliqua		
	Pràctica Tema 3. Cònica frontal Tècniques gràfiques: carbó i derivats	Pràctiques	
9	PARCIALS I: DEL 6 AL 10 DE NOVEMBRE		
10	Tema 4. Encaix		LLIURAMENT PROJECTE CÒNIC
	Pràctica Tema 4. Encaix Tècniques gràfiques: llapis de colors	Pràctiques	

11	Tema 5. Figura humana		
	Pràctica Tema 5. Figura humana Tècniques gràfiques: llapis de colors	Pràctiques	
12	Tema 5. Figura humana		

	Pràctica Tema 5. Figura humana Tècniques gràfiques: llapis de colors	Pràctiques	
13	Dia no lectiu		
	Dia de la Immaculada Concepció		
14	Tema 6. Figura humana i entorn		
	Pràctica Tema 6. Figura humana Tècniques gràfiques: tècnica mixta	Pràctiques	LLIURAMENT PROJECTE FH CONCEPT ART
15	Tema 6. Figura humana i entorn		
	Pràctica Tema 6. Figura humana Tècniques gràfiques: retoladors	Pràctiques	
16 17	PARCIALS II: DEL 8 AL 19 DE GÈNER		LLIURAMENT PROJECTE FH I ENTORN
18	Tutories 25-26 gener		
19	RECUPERACIÓ		

Sistema d'avaluació

Els instruments d'avaluació es fonamenten en l'observació, el seguiment i el control dels processos produïts en els treballs que ha dut a terme l'alumnat, així com en el desenvolupament del procés projectual i creatiu.

S'ha estructurat el sistema d'avaluació en dos blocs:

BLOC I: Projectes pràctics, 60% de la nota final.

BLOC II: Exàmens parcials, 40% de la nota final.

La nota es configura a partir de les diferents activitats d'aprenentatge avaluable en aquests blocs: exàmens i quatre projectes que integren els continguts pràctics desenvolupats.

Activitats d'Avaluació	%	Dates
PROJECTE AXONOMÈTRIC	15	Setmana 6

EXAMEN PARCIAL 1	20	Setmana 9
PROJECTE CÒNIC	15	Setmana 10
PROJECTE FH. CONCEPT ART	15	Setmana 14
PROJECTE FH I ENTORN	15	Setmana 16, 17
EXAMEN PARCIAL 2	20	Setmana 16, 17

NOTA FINAL

La nota final s'obté de la mitjana ponderada dels Blocs I i II.

És obligatori, per tal de qualificar la matèria, que l'alumne/a s'hagi presentat als dos exàmens i hagi lliurat els quatre projectes gràfics en les dates fixades.

Es requereix, per tal de calcular la mitjana ponderada, una nota mínima de 2,5 per cada bloc.

Per assolir l'aprovat el resultat final ha de ser major o igual a 5.

RECUPERACIÓ DE PROJECTES

Només es poden recuperar projectes suspesos. Aquesta recuperació es realitzarà a partir d'un nou lliurament en la data de l'examen final ordinari, (segon parcial), amb una nota limitada a 6.

RECUPERACIÓ DE L'ASSIGNATURA

En cas de no haver superat l'assignatura cal realitzar l'examen de recuperació.

La nota es calcularà de la següent manera: l'examen de recuperació equival a un 40%. El 60% restant seran les notes obtingudes pels projectes en període ordinari, si no hi ha nous lliuraments en la data de l'examen final extraordinari. En el cas que hi hagi nous lliuraments, la seva qualificació estarà limitada a 6.

NOTA FINAL = 40% examen de recuperació + 60% mitjana dels projectes requerits durant el desenvolupament de l'assignatura.

AVALUACIÓ ALTERNATIVA

Els/les estudiants que segueixin l'avaluació alternativa aprovada per la comissió d'estudis en els terminis establerts, cal que es presentin en la data de l'examen final ordinari on realitzaran una prova basada en els continguts del Bloc II i també hauran de lliurar els 4 projectes del Bloc I. La mitjana ponderada es calcularà amb el mateix criteri que segueix el procediment ordinari.

Els/les estudiants que no superin l'avaluació ordinària alternativa tenen la possibilitat de recuperar-la seguint el procediment extraordinari.

Bibliografia i recursos d'informació

Artistes de referència a consultar:

Candida Höfer

Lara Pintos

Katy Ann Gilmore

Ayami Kojima

Karla Ortiz

Roxie Vizcarra (Anthrox Studio)

Caterina Sumalla

Ana Dalle

Carmen Pastrana

Lara Lars

Paula Bonet

Mercè Humedas

Cabezas, L., Ortega L. (2001). **Análisis gráfico y representación geométrica**. Barcelona: Edicions Universitat de Barcelona.

Álvarez, J., Casado, J., Gómez, M.D. (1998), **Dibuix Tècnic**. Barcelona: Editorial Cruïlla.

Argullol, R. (2004). **El retrato**. Madrid: Ediciones Galaxia Gutemberg, Museo del Prado.

Edwin A. (2010). **Planilandia**. Barcelona: Editorial Laertes.

Hockney, D. (2001). **El Conocimiento Secreto, el redescubrimiento de las técnicas perdidas de los grandes maestros**. Barcelona: Ediciones Destino.

Fliedl, G. (2006). **Klimt, el mundo con forma de mujer**. Barcelona: Ed. Taschen.

Hayes, C. (1981). **Guía Completa de dibujo y Pintura. Técnicas y materiales**. Barcelona: H. Blumme Ediciones.

Smith, R. (1999). **El Manual del artista**. Barcelona: H. Blumme Ediciones.

Simblet, S. (2003). **Anatomia para el artista**. Barcelona. Ed. Blume.

Brambilla, D. (2015). **Dibujo de la figura humana. Gesto, posturas y movimientos**. Edit. Promopress.

Brosch, K. (2017). **Klemens Brosch, Wiederentdeckung eines großen Zeichners 1894-1926**. Viena: Verlag Anton Pustet.

D. K. Ching, F. **Arquitectura. Forma, espacio y orden**. Barcelona: Editorial Gustavo Gili

Parramón, J. M. **La perspectiva en el dibujo**. Barcelona. Parramón ediciones.

Pedrola i Font, A. (1990). **Materials, procediments i tècniques pictòriques**. Barcelona: Publicacions Universitat de Barcelona. Barcanova.

Parramón, J. M. (1999). **Cómo dibujar la figura humana**. Barcelona. Parramón ediciones.

Corporació de mitjans audiovisuals de Catalunya. TV3 a la carta. *This is art*. Gener, R.